

ELS SANTS PATRONS DEL CAMPANERS

Tal i com ens diu Joan Arimany en el seu bloc Devocioteca, dedicat a la tradició del santoral “La figura del sant Patró, ha esdevingut històricament en el marc de la tradició catòlica, el protector d’un grup humà. Així, el patró és aquella figura amb vinculació celestial que es considera més estretament relacionada amb una o diverses persones” i s’ha d’entendre també a un ofici.

Es dels tres patrons dels campaners de que parla aquest reportatge que comença pel més conegut i popular de tots ells. **Sant Paulí de Nola** És el el patró dels campaners catalans Va néixer a Burdigala (Bordeus) en el si d’una família senatorial l’any 355. A causa dels diferents càrrecs que ostentà, viatjà per diversos llocs de l’imperi el que li permeté fer nombroses coneixences, entre elles la de Sant Agustí i Sant Ambrós. A Bordeus, coneix a Sant Delfí, bisbe de la ciutat, amb el que tindrà nombroses converses que el feren decidir a fer-se batejar. L’any 381, ja era governador de la Campània (Itàlia), i és aleshores quan pren contacte amb la ciutat de Nola. Dos anys més tard, torna al seu país. D’allí fa cap a Hispània, on es casarà amb Teresa, amb la qual tindrà el seu únic fill, Cels, que morirà als vuit dies de néixer. Posteriorment, a Aquitània, alterna la vida al camp, amb els nombrosos compromisos socials que el seu rang comporta. L’any 389, renuncia a la còmoda vida social que portava per una d’ascesi a Hispània. Cap el 393, als 38 anys, venut ja el seu patrimoni, comença la nova vida “monàstica”, i l’any següent, a Barcelona, és ordenat sacerdot el dia de Nadal. Dos anys després, amb la seva muller, que també observà una vida religiosa, i amb alguns amics i deixebles, es trasllada a Nola, on funda una petita comunitat d’ascetes. Durant el primer decenni del segle V fou consagrat bisbe de Nola i és en aquest moment que segons la llegenda, fou el primer en utilitzar les campanes per al culte, i és per això que a les campanes també se les anomena “noles”. Diu la tradició que, agraït Sant Paulí a Barcelona, per haver-s’hi ordenat prevere, va fer present a la ciutat d’una de les primeres campanes que es van fondre, i que diuen que és una de les que coronen el campanar de cadireta de la capella de Santa Llúcia de la Catedral barcelonina. Morí el 22 de juny del 431 i fou enterrat a l’església de Sant Feliu de Nola. La seva festa se celebra el 22 de juny.

Santa Bàrbara: Tot i que l’església no te constància documental del seu martiri, la creença ens situa a Santa Bàrbara al segle III. Segons una antiga tradició, Santa Bàrbara era una noia que s’havia convertit al cristianisme. Era filla d’un home terrible anomenat Diòscor, el qual veient que no podia fer-li adorar els deus pagans la va fer tancar en una torre amb dues finestres. Santa Bàrbara en feu construir una altra per tal de que li recordés sempre la trinitat de Déu. En descobrir-ho el seu pare la va voler fer casar amb un pagà, però ella no acceptà. Son pare enfurismat la va entregar al martiri i finalment la decapità amb una espasa sense que ella renegués de la seva fe. En baixar Diòscor de la muntanya on s’havia efectuat el crim, un llamp caigué del cel i el matà. Des d’aleshores se la invoca com a protectora contra el llamp i el tro. I estant exposats els campaners a aquestes inclemències la tenen, també com a patrona. No és estrany que molts campanars tinguin almenys una campana dedicada a Santa Bàrbara i ens recordem sempre d’ella (de la santa) quan trona. La seva festa és el 4 de desembre.

Santa Àgata o Àgueda Era una jove i bella cristiana del segle III volguda pel senador Quintilià. Àgueda refusà al senador fent-li saber que ella ja estava compromesa amb Crist. No acceptant la negativa i intentà convèncer-la amb males arts, però veient que la jove no l’acceptava l’envia a un prostíbul. Miraculosament conservava la virginitat i enfurismat manà que la torturessin tallant-li els pits. En una visió Sant Pere li curà les ferides, però les tortures seguiren fins a la mort. Morí donant gràcies a Déu. Un any després el volcà Etna va tenir una erupció, i mentre la lava es dirigia a la ciutat de Catània, on havia mort Àgueda i els vilatans, que ja la tenien per santa, invocaren la seva intercessió per salvar-los del trist final. La lava es quedà a les portes de la ciutat. Des d’aleshores se la invoca contra el foc, els llamps i els volcans. També contra els mals de pits, els parts difícils i la lactància.

Els campaners la tenen com a patrona ja que segons es creia, en l’època en que es celebra la seva onomàstica (5 de febrer) és quan es creen les tempestes que tindran lloc durant tot l’any. Aquest dia, a manera d’exorcisme, es feien repicar totes les campanes per espantar els mals esperits i disminuir la seva força. Al segle XVII l’església ho prohibí pel seu caràcter supersticiós, i només en quedà el costum de passar a recollir algun obsequi de part dels vilatans que així agraïen la feina ben feta pels campaners.